

सृष्टी, इतिहास आणि भविष्यवाणीमधील देवाचे वचन (जुना करार केंद्रस्थानी)

जुन्या करारात, १:३ (१:३); वचन १:३ (१:३); (हिब्रू: दबार, वाणी आणि कृती) ही देवाची थेट वाणी किंवा आज्ञा आहे, जी निर्माण करते, मार्गदर्शन करते, न्यायनिवाडा करते आणि भविष्यवाणी करते. ते सक्रिय, अधिकारयुक्त आणि जीवनदायी आहे.

- उत्पत्ति १:३ (१:३): १:३; आणि देवाने म्हटले, १:३; प्रकाश होऊ दे, १:३; आणि प्रकाश झाला. १:३; (उत्पत्ति १:६, ९, ११, इत्यादींमध्ये पुनरावृत्ती.)
 - स्पष्टीकरण: देवाचे वचन तत्काळ निर्मिती करते, यावरून त्याची सृजनशक्ती दिसून येते.
- स्तोत्र ३३:६: ३:६; परमेश्वराच्या वचनाने आकाश निर्माण झाले, आणि त्याच्या मुखाच्या श्वासाने त्यातील तारकासमूह निर्माण झाला. ३:६;
 - स्पष्टीकरण: देवाच्या श्वासाशी जोडलेला शब्द, विश्वाची निर्मिती करतो.
- स्तोत्र १४८:५: १:५; त्यांनी परमेश्वराच्या नावाचे स्तवन करावे, कारण त्याच्या आज्ञेने त्यांची निर्मिती झाली. १:५;
 - स्पष्टीकरण: सृष्टी देवाची स्तुती करते कारण त्याच्या वचनाने तिला अस्तित्वात आणले.
- यशया ५५:११: १:११; माझ्या मुखातून निघणारे माझे वचन असेच आहे: ते माझ्याकडे व्यर्थ परत येणार नाही, तर माझी इच्छा पूर्ण करील आणि ज्या उद्देशासाठी मी ते पाठवले आहे तो साध्य करील. १:११;
 - स्पष्टीकरण: देवाचे वचन आपला उद्देश नेहमीच पूर्ण करते, मग तो सृष्टी निर्माण करणे असो, मार्गदर्शन करणे असो किंवा न्यायनिवाडा करणे असो.
- निर्गम २०:१: १:१; आणि देवाने हे सर्व शब्द उच्चारले. १:१;
 - स्पष्टीकरण: दहा आज्ञांचा परिचय करून देते, आणि देवाचे वचन हे करारात्मक मार्गदर्शन म्हणून दाखवते.
- अनुवाद ८:३: १:३; त्याने तुम्हाला नम्र केले, तुम्हाला भुकेले ठेवले आणि मग मान्ना खाऊ घातला... यासाठी की तुम्हाला हे कळावे की मनुष्य केवळ भाकरीवरच जगत नाही, तर परमेश्वराच्या मुखातून निघणाऱ्या प्रत्येक वचनावर जगतो. १:३;
 - स्पष्टीकरण: देवाचे वचन शारीरिक गरजांच्या पलीकडे आध्यात्मिक जीवन टिकवून ठेवते.
- यहोशवा १:८: १:८; नयिमशासूत्राचे हे पुस्तक तू नेहमी आपल्या ओठांवर ठेव; रात्रंदिवस त्याचे मनन कर, म्हणजे त्यात लिहिलेल्या सर्व गोष्टी तू काळजीपूर्वक पाळशील. मग तू समृद्ध व यशस्वी होशील. १:८;
 - स्पष्टीकरण: लिखित वचनावर मनन केल्याने आज्ञापालन आणि यश सुनिश्चित होते.
- यिर्मया १:४: १:४; परमेश्वराचा संदेश मला आला, तो म्हणाला. १:४;
 - स्पष्टीकरण: भविष्यसूचक प्रकटीकरणाद्वारे देवाचा संदेश पोहोचतो.
- यहजेकेल १:३: १:३; परमेश्वराचा संदेश बाबेलच्या देशात, केबार नदीजवळ, बुजीचा मुलगा याजक यहजेकेल याच्याकडे आला. तेथे परमेश्वराचा हात त्याच्यावर होता. १:३;
 - स्पष्टीकरण: देवाचे वचन संदेशांना घोषणा करण्यासाठी मार्गदर्शन करते.
- १ शमुवेल ३:१: १:१; मुलगा शमुवेल एलीच्या हाताखाली परमेश्वराची सेवा करत होता. त्या दिवसांत परमेश्वराचे वचन दुर्मिळ होते; दृष्टांत फारसे होत नसत. १:१;
 - स्पष्टीकरण: शब्दाच्या दुर्मिळतेमुळे तो अनमोल बनला.
- १ राजे १७:२: १:२; मग परमेश्वराचा संदेश एलीयाकडे आला. १:२;
 - स्पष्टीकरण: ते भविष्यसूचक कार्याला मार्गदर्शन करते.
- यशया ४०:८: १:८; गवत सुकून जाते आणि फुले गळून पडतात, परंतु आमच्या देवाचे वचन सर्वकाळ टिकून राहते. १:८;
 - स्पष्टीकरण: शब्द शाश्वत आहे, तो सृष्टीपेक्षाही जास्त काळ टिकतो.
- आमोस ३:१: १:१; हे इस्राएल लोकांनो, हे वचन ऐका; जे वचन परमेश्वराने तुमच्याविरुद्ध—म्हणजे मी मिसर देशातून बाहेर आणलेल्या त्या संपूर्ण कुटुंबाविरुद्ध—सांगितले आहे. १:१;
 - स्पष्टीकरण: यामुळे निर्णयक्षमता येते आणि लक्ष देण्याची गरज भासते.
- स्तोत्र १०७:२०: १:२०; त्याने आपले वचन पाठवून त्यांना बरे केले; त्याने त्यांना कबरेतून सोडवले. १:२०;

- स्पष्टीकरण: देवाचे वचन बरे करते आणि मुक्त करते.

ऐतिहासिक संदर्भ (प्रेषितांची कृत्ये ७:१-३८): प्रेषितांची कृत्ये ७ मध्ये इतिहासातील देवाच्या वचनाचा आढावा दिला आहे: देव अब्राहामाला बोलावतो (व. १-८), याकोबाला इजिप्तला घेऊन जातो (व. ९-१६), इसाएलाला गुलामगिरीतून सोडवण्यासाठी मोशेला उभा करतो (व. १७-२९), आणि मोशेद्वारे ००००००;जवित वचने ००००००; देतो (व. ३८). यातून पहिली पाच पुस्तके (उत्पत्ति, निर्गम, लेवीय, गणना, अनुवाद) तयार झाली, जी हिब्रू/अरामी भाषेत (इ.स.पू. १४००-४००) लिहिली गेली आणि यहूदी धर्माचे धर्मग्रंथ म्हणून स्वीकारली गेली. शतकानुशतके, संदेष्ट्यांनी त्यात ईश्वरी प्रेरणेने लिहिलेली लेखने जोडली, ज्यातून नियमशास्त्र आणि संदेष्ट्यांची पुस्तके तयार झाली.

देहधारी येशू ख्रिस्त म्हणून देवाचा शब्द (नव्या कराराची पूर्तता)

नव्या करारामध्ये, वचन (लोगोस, दैवी अभिव्यक्ती) येशूमध्ये मूर्त रूप धारण करते, जे जुन्या करारातील वचने पूर्ण करते आणि देवाच्या प्रकटीकरणाचे मूर्त स्वरूप आहे.

- योहान १:१-३, १४: ००००००;आरंभी शब्द होता, आणि शब्द देवाजवळ होता, आणि शब्द देव होता. तो आरंभी देवाजवळ होता. त्याच्याद्वारे सर्व गोष्टी निर्माण झाल्या; त्याच्याशिवाय काहीही निर्माण झाले नाही... शब्द देहधारी झाला आणि आमच्यामध्ये राहिला. आम्ही त्याचे गौरव पाहिले आहे, पित्यापासून आलेल्या, कृपेने व सत्याने परिपूर्ण असलेल्या एकुलत्या एक पुत्राचे गौरव. ००००००;
- स्पष्टीकरण: येशू हा दैवी, सृजनशील शब्द (लोगोस) आहे, जो उत्पत्तीच्या निर्मितीशी जोडलेला आहे आणि देवाला प्रकट करतो (योहान १:१८: ००००००;देवाला कोणीही कधी पाहिले नाही, परंतु एकुलता एक पुत्र, जो स्वतः देव आहे आणि पित्याच्या सर्वात जवळचा संबंध ठेवतो, त्याने त्याला प्रकट केले आहे ००००००;).
- योहान ५:३९-४०: ००००००;तुम्ही शास्त्रवचनांचा काळजीपूर्वक अभ्यास करता कारण तुम्हाला वाटते की त्यांत सार्वकालिक जीवन मिळेल. हीच ती शास्त्रवचने आहेत जी माझ्याविषयी साक्ष देतात, तरीही जीवन मिळवण्यासाठी तुम्ही माझ्याकडे येण्यास नकार देता. ००००००;
- स्पष्टीकरण: पवित्र शास्त्र सार्वकालिक जीवनासाठी येशूकडे निर्देश करते.
- प्रकटीकरण १९:१३: ००००००;त्याने रक्ताने माखलेला झगा घातला आहे आणि त्याचे नाव देवाचा शब्द आहे. ००००००;
- स्पष्टीकरण: ०#39;शब्द ०#39; म्हणून येशूचे नाव न्यायनिवाड्याच्या बाबतीत त्याचा अधिकार दर्शवते.
- लूक २४:२७, ४४-४९: ००००००;आण'मोशे व सर्व संदेष्ट्यांपासून सुरुवात करून, त्याने स्वतःविषयी सर्व शास्त्रवचनांमध्ये काय लिहिले आहे ते त्यांना समजावून सांगितले... तो त्यांना म्हणाला, 'मी तुमच्याबरोबर असताना तुम्हाला हेच सांगितले होते: मोशेचे नियमशास्त्र, संदेष्ट्यांचे ग्रंथ व स्तोत्रसंहिता यांमध्ये माझ्याविषयी जे काही लिहिले आहे, ते सर्व पूर्ण झालेच पाहिजे.' मग त्याने त्यांची मने उघडली, जेणेकरून त्यांना शास्त्रवचने समजू शकतील... पापांच्या क्षमेसाठी पश्चात्तापाचा उपदेश त्याच्या नावाने सर्व राष्ट्रांना केला जाईल. ००००००;
- स्पष्टीकरण: येशू जुन्या कराराची पूर्तता करतो आणि प्रेषितांना त्याचा संदेश देण्यासाठी सुसज्ज करतो, तसेच त्यांच्या मनाला त्या संदेशाचा अर्थ समजावून देतो.
- योहान ८:३१-३२: ००००००;ज्या यहूद्यांनी त्याच्यावर विश्वास ठेवला होता, त्यांना येशू म्हणाला, 'जर तुम्ही माझ्या शिकवणीला धरून राहाल, तर तुम्ही खरोखर माझे शिष्य आहात. मग तुम्ही सत्य जाणाल आणि सत्य तुम्हाला स्वतंत्र करील.' ००००००;
- स्पष्टीकरण: येशूच्या वचनात (लोगोस) स्थिर राहिल्याने शिष्यत्व आणि स्वातंत्र्य प्राप्त होते.
- योहान १५:३: ००००००;मी तुम्हाला सांगितलेल्या वचनामुळे तुम्ही आधीच शुद्ध झाला आहात. ००००००;
- स्पष्टीकरण: येशूचे वचन (लोगोस) विश्वासणाऱ्यांना शुद्ध करते.
- इब्री १:१-३: ००००००;पूर्वी देवाने आमच्या पूर्वजांशी अनेक वेळा व विविध प्रकारे संदेष्ट्यांच्या द्वारे संवाद साधला; परंतु ह्या शेवटच्या दिवसांत त्याने आपल्या पुत्राद्वारे आमच्याशी संवाद साधला आहे, ज्याला त्याने सर्व गोष्टींचा वारस नेमले आहे आणि ज्याच्याद्वारे त्याने विश्वाची निर्मिती केली आहे. पुत्र देवाच्या गौरवाचे तेज व त्याच्या अस्तित्वाचे अचूक प्रतिरूप आहे; तो आपल्या सामर्थ्याने वचनाने सर्व गोष्टींना आधार देतो. ००००००;
- स्पष्टीकरण: देव आपल्या पुत्राद्वारे बोलतो, जो आपल्या वचनाने (म्हैमा, उच्चारलेली आज्ञा) सृष्टीला आधार देतो.

एकत्रित विषय: येशू नियमशास्त्र आणि संदेष्ट्यांची वचने पूर्ण करतो (मार्क १२:२८-३४: ००००००;तू आपला देव परमेश्वर यावर प्रीती कर... आणि ०#39;तू आपल्या शेजाऱ्यावर स्वतःसारखी प्रीती कर ०#39; ००००००;), आणि विधीविषयक नियमांना (कलस्सैकर २:१६-१७: ००००००;ह्या गोष्टी येणाऱ्या गोष्टींची सावली आहेत; परंतु त्यांचे खरे स्वरूप ख्रिस्तामध्ये आहे ००००००;) सत्य म्हणून मागे टाकतो. (टीप: मूळ दस्तऐवजात दृश्यात्मक स्पष्टतेसाठी उदाहरणात्मक चित्रे समाविष्ट आहेत, जी बहुधा पूर्ततेची किंवा आज्ञांची रेखाचित्रे असावीत.)

लिखित शब्द: प्रेरणा, अधिकार आणि व्यावहारिक उपयोग

बायबल ईश्वरीय प्रेरणेने लिहिलेले, अधिकारयुक्त आणि परिवर्तन घडवणारे आहे, जे विश्वासणाऱ्यांना मार्गदर्शन करते आणि सिद्धांताला आकार देते.

- २ पेत्र १:२०-२१: “सर्वात महत्त्वाचे म्हणजे, तुम्ही हे समजून घेतले पाहिजे की, पवित्र शास्त्रातील कोणतीही भविष्यवाणी संदेष्ट्याच्या स्वतःच्या अर्थ लावण्याने झाली नाही. कारण भविष्यवाणीचा उगम कधीही मानवी इच्छेतून झाला नाही, तर संदेष्टे, मनुष्य असूनही, पवित्र आत्म्याच्या प्रेरणेने देवाकडून बोलले.”
 - स्पष्टीकरण: पवित्र शास्त्र हे पवित्र आत्म्यापासून उत्पन्न झाले आहे, मानवी इच्छेपासून नाही.
- स्तोत्रसंहिता ११९:१०५: □□□□□;तुझे वचन माझ्या पायांसाठी दिवा आणि माझ्या मार्गावर प्रकाश आहे.□□□□□;
 - स्पष्टीकरण: देवाचे वचन (दबार) दैनंदिन जीवनाला मार्गदर्शन करते (स्तोत्रसंहिता ११९ मध्ये १७० हून अधिक वचनांमध्ये त्याला नियम, कायदे इत्यादी म्हणून गौरवले आहे).
- रोमकरांस पत्र १५:४: □□□□□;कारण पूर्वी जे काही लिहिले होते ते आपल्याला शिकवण्यासाठी लिहिले होते, यासाठी की पवित्र शास्त्रामध्ये शिकवलेल्या सहनशीलतेद्वारे आणि त्यातून मिळणाऱ्या प्रोत्साहनाद्वारे आपल्याला आशा मिळावी.□□□□□;
 - स्पष्टीकरण: जुना करार शिकवण देतो आणि आशा देतो.
- गलतीकरांस पत्र ३:८: □□□□□;शास्त्रवचनाने हे आधीच पाहिले होते की, देव परराष्ट्रीय लोकांना विश्वासाद्वारे नीतिमान ठरवेल, आणि त्याने अब्राहामाला अगोदरच सुवार्ता जाहीर केली होती: ‘तुझ्याद्वारे सर्व राष्ट्रांना आशीर्वाद मिळेल.’□□□□□;
 - स्पष्टीकरण: पवित्र शास्त्र विश्वासाद्वारे तारण होईल असे भाकीत करते.
- १ थेसलनीकाकर २:१३: □□□□□;आण आमही देवाचे सतत आभार मानतो कारण, जेव्हा तुम्ही आमच्याकडून ऐकलेले देवाचे वचन स्वीकारले, तेव्हा तुम्ही ते मानवी वचन म्हणून नव्हे, तर जसे ते खरोखर आहे, म्हणजे देवाचे वचन म्हणून स्वीकारले; जे विश्वास ठेवणाऱ्या तुमच्यामध्ये खरोखर कार्य करत आहे.□□□□□;
 - स्पष्टीकरण: उपदेशित वचन (लोगोस) विश्वासणाऱ्यांमध्ये परिवर्तन घडवते.
- याकोब १:२१: □□□□□;म्हणून, सर्व नैतिक घाण व सर्वत्र पसरलेली दुष्टता दूर करा आणि तुमच्यामध्ये पेरलेले वचन नम्रपणे स्वीकारा, जे तुमचे तारण करू शकते.□□□□□;
 - स्पष्टीकरण: रोवलेला शब्द (लोगोस) नम्रपणे स्वीकारल्यावर तारण करतो.
- २ तीमथ ३:१६-१७ (जोर देण्यासाठी पुनरावृत्ती): □□□□□;संपूर्ण शास्त्रवचन देवाच्या प्रेरणेने दिलेले आहे आणि ते शिकवण्यासाठी, दोष देण्यासाठी, सुधारण्यासाठी व नीतिमत्त्वाचे शिक्षण देण्यासाठी उपयुक्त आहे, यासाठी की देवाचा सेवक प्रत्येक चांगल्या कामासाठी पूर्णपणे सुसज्ज व्हावा.□□□□□;
 - स्पष्टीकरण: पवित्र शास्त्र पालकाप्रमाणे प्रशिक्षण देते, शिकवण, सुधारणा आणि नीतिमत्त्वाच्या माध्यमातून परिपक्वता वाढवते.

भिन्न अर्थ लावण्याची कारणे:

- अज्ञान (मत्तय २२:२९: □□□□□;तुम्ही शास्त्रवचने व देवाचे सामर्थ्य जाणत नसल्यामुळे तुम्ही चुकता□□□□□;; होशिय ४:६: □□□□□;माझे लोक ज्ञानाच्या अभावी नाश पावले आहेत□□□□□;).
- व्यक्तिपूजा पंथ (१ करिंथकर १:१२: □□□□□;तुमच्यापैकी एक म्हणतो, □#39;मी पौलाचा अनुयायी आहे□#39;; दुसरा म्हणतो, □#39;मी अपोलोसचा अनुयायी आहे□#39;...□□□□□;; प्रेषितांची कृत्ये २०:३०: □□□□□;माणसे उठून सत्याचा विपर्यास करतील□□□□□;).
- पवित्र शास्त्राचा विपर्यास करणे (२ पेत्र ३:१६: □□□□□;अज्ञानी व अस्थिर लोक इतर पवित्र शास्त्राप्रमाणेच याचाही विपर्यास करतात□□□□□;; उत्पत्ति ३:१: □□□□□;देवाने खरोखरच असे म्हटले आहे का...□□□□□;).
- वैयक्तिक सोय (२ तीमथ ४:३: □□□□□;ते आपल्या इच्छा पूर्ण करण्यासाठी शुद्ध शिकवण सहन करणार नाहीत□□□□□;; यशया ३०:१०-११: गोड शब्दांची इच्छा).
- मानवी परंपरा (मार्क ७:६-९: □□□□□;तुम्ही तुमच्या परंपरेसाठी देवाचे वचन रद्द करता□□□□□;; कलस्सैकर २:८: □□□□□;पोकळ आणि फसवे तत्त्वज्ञान... मानवी परंपरा□□□□□;; मत्तय १५:६-९).

- अतिरिक्त माहिती (नीतिसूत्रे ३०:६: □□□□□; त्याच्या शब्दांमध्ये आणखी काही जोडू नकोस, नाहीतर तो तुला फटकारेल □□□□□;; प्रकटीकरण २२:१८; अनुवाद ४:२, १२:३२; १ करिंथकर ४:६).
- आज्ञा पाळण्याची अनिच्छा (योहान ७:१७: □□□□□; जो कोणी देवाच्या इच्छेप्रमाणे वागण्याचा निर्णय घेतो, त्याला माझी शिकवण देवाकडून आहे की नाही हे कळेल □□□□□;; योहान ८:३१-३२).

स्पष्टीकरण: दोष माणसांचा आहे, देवाचा नाही—वचन मूलभूत तत्वांबद्दल स्पष्ट आहे. अयोग्य सिद्धांत (उदा., चिन्हे/चमत्कार, आरोग्य/संपत्ती, अंतिम काळाबद्दलची अटकळ, गलातीकरांस लिहिलेल्या पत्राच्या विरोधात असलेला मसीही यहुदी धर्म, केवळ विश्वास ही एक अतिप्रतिक्रिया आहे) हे आध्यात्मिक जंक फूडसारखे आहेत, जे योग्य सिद्धांताच्या (आरोग्यदायी शिकवण) तुलनेत अनारोग्यकारक आहेत. सोडून जाण्याचे संक्षिप्त रूप: सोपा मार्ग (२ तीमथ्य ४:२-३; यशया ३०:१०-११; योहान ८:३१-३२), अतिरिक्त शिकवण (नीतिसूत्रे ३०:६; अनुवाद ४:२, १२:३२; १ करिंथकर ४:६; प्रकटीकरण २२:१८-१९), अज्ञान (मत्तय २२:२९; होशे ४:६; यशया १:२: □□□□□; मी मुलांना वाढवले... पण त्यांनी बंड केले आहे □□□□□;; २ तीमथ्य २:१५: □□□□□; स्वतःला देवापुढे मान्यताप्राप्त म्हणून सादर करण्याचा पुरेपूर प्रयत्न करा... जो सत्याच्या वचनाचा योग्य रीतीने उपयोग करतो □□□□□;), परंपरा (मत्तय १५:६-९; मार्क ७:६-९).

बायबलचा ऐतिहासिक विकास आणि प्रमाणग्रंथ

बायबलची निर्मिती दैवी योजनेनुसार झाली, कारण इसवी सन पहिल्या शतकाच्या अखेरीस जुन्या कराराचा धर्मग्रंथ निश्चित झाला आणि चौथ्या शतकाच्या सुरुवातीस नव्या कराराचा धर्मग्रंथ निश्चित झाला.

- जुना करार: हिब्रू/अरामी भाषेत लिहिलेला (इ.स.पू. १४००-४००), ज्यू धर्माने स्वीकारलेला.
- नवा करार: ग्रीक भाषेत लिहिलेला (इ.स. पहिले शतक), येशूच्या पुनरुत्थानानंतर ४५-६० वर्षांनी पूर्ण झाला. ख्रिस्ती धर्म, जो सुरुवातीला एक ज्यू पंथ होता, तो गैर-ज्यू धर्मांतरितांमुळे आणि नव्या कराराला ईश्वरीय प्रेरणेने दिलेला ग्रंथ म्हणून स्वीकारल्यामुळे स्वतंत्र झाला (उदा., २ पेत्र ३:१५-१६).
- प्रमाणिकरण: ग्रीक शब्द □#39;कॅनॉन□#39; (मापक) पासून आले आहे, ज्याचा अर्थ ईश्वरी प्रेरणा निश्चित करणे असा होतो. मुराटोरियन कॅनन (इ.स. १८० च्या सुमारास) हा सुरुवातीचा ग्रंथ आहे; तर नवीन कराराचा संपूर्ण ग्रंथ चौथ्या शतकाच्या सुरुवातीपर्यंत प्रकाशित झाला.
- बाह्य स्रोत: टॅसिटस, सुएटोनियस, थॅलस, प्लिनी (रोमन), जोसेफस, रॅबिनिक (ज्यू), एनटी अपोक्रीफा, पॅट्रिस्टिक्स (इ.स. ३२५ पूर्वीचे ३०,००० हून अधिक संदर्भ), कुराण (सातवे शतक) हे ख्रिस्त/ख्रिस्ती धर्माची पुष्टी करतात, यावरून बायबल हा एकमेव स्रोत नाही हे दिसून येते.
- अपूर्ण प्रेषितीय लेखन: सर्वांचा समावेश नाही (कलस्सैकर ४:१६: लाओदीकीकरांस लिहिलेले हरवलेले पत्र; १ करिंथकर ५:९: पूर्वीचे पत्र; २ थेसलनीकर ३:१७: प्रमाणीकरण). नवीन करार पुरेसा आहे, पण सर्वसमावेशक नाही (योहान २०:३०: □□□□□; येशूने इतर अनेक चिन्हे केली... जी नोंदवलेली नाहीत □□□□□;; योहान २१:२५: □□□□□; जगात त्या पुस्तकांना जागा पुरली नसती □□□□□;).
- अपोक्रीफा/स्यूडेपिग्राफा: नवीन करारातील अपोक्रीफा (दुसऱ्या-चौथ्या शतकातील अटकळी) आणि स्यूडेपिग्राफा (चुकीने श्रेय दिलेले) ईश्वरीय प्रेरणेने लिहिलेले नाहीत. जुन्या करारातील अपोक्रीफा (इ.स.पू. २०० - इ.स. १००, लॅटिन बायबलमध्ये इ.स. सुमारे ४००, कॅथोलिकांद्वारे वापरले जाते, १६ व्या शतकानंतर अनेक प्रोटोस्टंटानी नाकारले) यांना ऐतिहासिक मूल्य आहे (उदा., १ मॅकॅबीज) परंतु ते सार्वत्रिकरित्या ईश्वरीय प्रेरणेने लिहिलेले नाहीत.
- पौलची प्रेरणा: २ पेत्र ३:१५-१६: □□□□□; आमचा प्रिय बंधू पौल... त्याने देवाने दिलेल्या ज्ञानाने तुम्हाला लिहिले... जसे ते इतर शास्त्रवचने लिहितात □□□□□;; १ तीमथ्य ५:१८ मध्ये लूक १०:७ (□□□□□; काम करणाऱ्याला त्याचा मोबदला मिळायलाच हवा □□□□□;) हे शास्त्रवचन म्हणून उद्धृत केले आहे. १ करिंथकर ७:१०, १२ मध्ये, पौल येशूने कोणत्या विषयांवर भाष्य केले आणि कोणत्या विषयांवर नाही, यावर भाष्य करतो; तो मत आणि प्रेरणा यांच्यात फरक करत नाही.
- इतर कोणतेही प्रेरित ग्रंथ नाहीत: गलातीकरांस पत्र १:६-९, १२: दुसरी कोणतीही सुवार्ता नाही; यहूदा ३: □□□□□; एकदाच सोपवलेला विश्वास □□□□□;; २ पेत्र १:३: □□□□□; ईश्वरी जीवनासाठी आपल्याला आवश्यक असलेले सर्वकाही □□□□□;; इफिसकरांस पत्र ४:१३: □□□□□; वशिवासातील ऐक्य □□□□□;; १ करिंथकरांस पत्र १३:१०-११: □□□□□; जेव्हा परिपूर्णता येईल. □□□□□; अतिरिक्त ग्रंथ (उदा., मॉर्मनचे पुस्तक, दैवी तत्त्व, विज्ञान आणि आरोग्य) निषिद्ध आहेत (अनुवाद ४:२, १२:३२; १ करिंथकरांस पत्र ४:६).

अचूकता: डेड सी स्क्रोलमध्ये (इ.स.पू. २०० - इ.स. ६८, शोध १९४७ मध्ये लागला) एस्तेर वगळता जुन्या करारातील सर्व पुस्तके समाविष्ट आहेत, जे त्यांच्या हस्तांतरणाची पुष्टी करते (उदा., यशया ५३ चा स्क्रोल नंतरच्या हस्तलिखितांशी जुळतो). डेड सी स्क्रोलच्या आधीची, जुन्या करारातील सर्वात जुनी हस्तलिखिते इ.स. १० व्या शतकातील होती.

आवृत्त्या: □□□ (1611) ही आवृत्ती कालबाह्य झाली आहे, त्यात चुका होत्या, त्यात १८ व्या शतकापर्यंत अपोक्रीफाचा समावेश होता आणि त्यात □□□/पॅपायरीचा अभाव आहे. अभ्यासासाठी डायनॅमिक इव्हिडेंस (□□□, □□□, □□□□□ □□□) आणि अचूकतेसाठी

अधिक काटेकोर भाषांतरे (□□□□, □□□□) यांना प्राधान्य द्या. पॅराफ्रेजेस (□□□□□□ □□□□□□, □□□□) टाळा आणि मुक्त भाषांतरे (□□□□, □□□□□□□□□□ □□□□□□, □□□□) सावधगिरीने वापरा.

जुना करार: जिवंत वचने, नियमशास्त्र आणि ख्रिस्तामध्ये पूर्णता

जुन्या करारात □□□□□□;जिवंत वचने□□□□□□; (दबार) आहेत, जी ख्रिस्तामध्ये वर्गीकृत आणि पूर्ण झाली आहेत.

- निर्गम १९:३-६: □□□□□□;मी मिसर देशाचे काय केले, आणि मी तुम्हाला गरुडाच्या पंखांवरून कसे वाहून आणले व स्वतःकडे आणले, हे तुम्ही स्वतः पाहिले आहे. आता जर तुम्ही माझी पूर्णपणे आज्ञा पाळली आणि माझा करार पाळला, तर सर्व राष्ट्रांतून तुम्ही माझी अनमोल मालमत्ता व्हाल... याजकांचे राज्य आणि एक पवित्र राष्ट्र.□□□□□□;
 - स्पष्टीकरण: नियमांनी इस्राएलला याजक आणि साक्षीदार म्हणून वेगळे केले.
- निर्गम २०:१-६: □□□□□□;आण दिवाने हे सर्व सांगितले: □#39;मी परमेश्वर तुमचा देव आहे... माझ्यासमोर तुम्ही इतर देव बाळगू नका. तुम्ही स्वतःसाठी मूर्ती बनवू नका...□#39;□□□□□□;
 - स्पष्टीकरण: एकेश्वरवाद हे इस्राएलचे वैशिष्ट्य होते.
- अनुवाद ४:५-८: □□□□□□;त्यांचे काळजीपूर्वक निरीक्षण करा, कारण यावरून राष्ट्रांना तुमचे ज्ञान आणि समज दिसून येईल; ती राष्ट्रे ह्या सर्व आज्ञाविषयी ऐकून म्हणतील, 'खरोखरच हे महान राष्ट्र एक ज्ञानी आणि समजदार लोक आहेत.'□□□□□□;
 - स्पष्टीकरण: नियमशास्त्रांनी परमेश्वराच्या इस्राएलसोबतच्या संबंधाची साक्ष दिली.
- १ करिंथकर १०:११: □□□□□□;ह्या गोष्टी त्यांना उदाहरण म्हणून घडल्या आणि आपल्यासाठी चेतावणी म्हणून लिहून ठेवल्या आहेत, ज्यांच्यावर युगांचा कळस आला आहे.□□□□□□;
 - स्पष्टीकरण: इस्राएली लोकांचे अनुभव ख्रिस्ती लोकांना याजक, उपासक आणि साक्षीदार म्हणून मार्गदर्शन करतात.

कायद्याचे प्रकार:

- विधीवत (उपासना, यज्ञ): ख्रिस्ताची सावली (इब्री १०:१-४: □□□□□□;नियमशास्त्र केवळ एक सावली आहे... ते कधीही... परिपूर्ण करू शकत नाही□□□□□□;; लेवीय १७:११: □□□□□□;रक्तच प्रायश्चित्त करते□□□□□□;; इब्री ९:१-१०: मंदिराची रचना प्रकटीकरणाची गरज दर्शवते).
- नागरी (सामाजिक व्यवस्था).
- नैतिक (हृदयाची नीतिमत्ता).

पूर्वता: कलस्सैकर २:१६-१७: विधीविषयक नियम म्हणजे केवळ सावल्या आहेत; ख्रिस्त हेच सत्य आहे. मार्क १२:२८-३४: येशूने नियमशास्त्राचा सारांश □#39;देवावर आणि शेजाऱ्यावर प्रेम करणे□#39; असा सांगितला आहे.

नवा करार: प्रेषित आणि संदेष्ट्यांद्वारे जिवंत शब्द

देवाने जुन्या कराराचा अर्थ लावण्यासाठी, येशूचे जीवन व शिकवण नोंदवण्यासाठी आणि ख्रिस्ती सिद्धांत स्थापित करण्यासाठी प्रेषित आणि संदेष्ट्यांद्वारे □□□□□□;जिवंत शब्द□□□□□□; उच्चारले.

- लूक २४:४४-४९ (□□□□): येशूने शास्त्रवचने समजून घेण्यासाठी प्रेषितांची मने उघडली आणि त्यांना पश्चात्ताप व क्षमा यांचा उपदेश करण्याची आज्ञा दिली.
- प्रेषितांची कृत्ये २:२२-३२ (□□□□): पेत्र स्तोत्रसंहिता १६:८-११ (दावीद, इ.स.पू. १००० च्या सुमारास) उद्धृत करतो: □□□□□□;तू मला मृतांच्या जगात सोडून देणार नाहीस... तू मला जीवनाचे मार्ग दाखवले आहेत,□□□□□□; यावरून येशूचे पुनरुत्थान सिद्ध होते.
- प्रेषितांची कृत्ये ३:१७-२३ (□□□□): पेत्र अनुवाद १८:१८-१९ (मोशे, इ.स.पू. सुमारे १४००) उद्धृत करतो: □□□□□□;मी त्यांच्यासाठी तुझ्यासारखा एक संदेष्टा निर्माण करीन,□□□□□□; असे सांगून तो येशूची ओळख करून देतो.
- प्रेषितांची कृत्ये १७:१-४: पौल शास्त्रवचनातून सिद्ध करतो की येशूला दुःख सोसावे लागले आणि त्याचे पुनरुत्थान झाले.
- इफिसकरांस पत्र ३:२-६: □□□□□□;ख्रिस्ताचे रहस्य... आता आत्म्याद्वारे देवाच्या पवित्र प्रेषितांना व संदेष्ट्यांना प्रकट झाले आहे.□□□□□□;
 - स्पष्टीकरण: नवीन प्रकटीकरणामुळे ख्रिस्तामध्ये परराष्ट्रीय लोकांचा समावेश असल्याचे स्पष्ट होते.

- रोमकरांस पत्र १६:२५-२७: □□□□□;जे रहस्य फार पूर्वीपासून गुप्त होते, ते आता भविष्यसूचक लिखाणाद्वारे प्रकट व ज्ञात झाले आहे.□□□□□;
 - स्पष्टीकरण: भविष्यसूचक लिखाण सर्व राष्ट्रांसाठी फायदेशीर ठरते.
- शुभवर्तमान:
 - मॅथ्यू: ज्यू ख्रिश्चनांसाठी, भविष्यवाणीच्या पूर्ततेवर भर देणे.
 - मार्क: परराष्ट्रीय (रोमन) लोकांसाठी, संक्षिप्त.
 - लूक: ग्रीक लोकांसाठी, थिओफिलसला उद्देशून, निश्चितता सुनिश्चित करण्यासाठी (लूक १:१-४: □□□□□;जेणेकरून तुम्हाला शिकवलेल्या गोष्टींची निश्चितता कळावी□□□□□;).
 - योहान: सर्वसामान्य श्रोतृवर्ग, पूरक तपशील (योहान २०:३०-३१: □□□□□;तुम्ही विश्वास ठेवावा म्हणून ह्या गोष्टी लिहिल्या आहेत□□□□□;).
- पत्रे: फिलिप्यैकर ३:१: पौल संरक्षणासाठी लिहितो; २ पेत्र ३:१-२, १५-१६: पेत्र पौलाच्या पत्रांना पवित्र शास्त्राच्या बरोबरीचे मानून, हितकारक विचारांना चालना देण्याची आठवण करून देतो.

ऐतिहासिकता: नवीन करारामध्ये अचूक धर्मनिरपेक्ष घटनांची नोंद आहे, कथानकातील तपशील कालानुक्रमाला पुष्टी देतात आणि प्रेषित शुभवर्तमान/पत्रांना धर्मग्रंथ मानतात.

देवाच्या वचनाची वैशिष्ट्ये आणि परिणाम

वचनाचे गुणधर्म संपूर्ण पवित्र शास्त्रामध्ये सुसंगत आहेत.

वैशिष्ट्यपूर्ण	प्रमुख वचने	बायबलसंबंधी स्पष्टीकरण
शाश्वत/अपरिवर्तनीय	यशया ४०:८; मत्तय २४:३५: □□□□□;माझे शब्द कधीही नाहीसे होणार नाहीत.□□□□□;	सृष्टीच्या नंतरही टिकते.
शक्तिशाली/प्रभावी	इब्री ४:१२; यशया ५५:११; रोम १०:१७: □□□□□;वश्वास हा ख्रिस्ताविषयीच्या वचनाद्वारे संदेश ऐकण्याने येतो.□□□□□;	ईश्वरी इच्छा पूर्ण करते; श्रद्धा निर्माण करते.
शुद्ध/सत्य	स्तोत्र १२:६: □□□□□;परमेश्वराचे शब्द निर्दोष आहेत□□□□□;; योहान १७:१७: □□□□□;तुझे वचन सत्य आहे.□□□□□;	पवित्र करते.
जीवनदायी	अनुवाद ८:३; योहान ६:६३: □□□□□;मी उच्चारलेले शब्द... आत्म्याने व जीवनाने परिपूर्ण आहेत□□□□□;; योहान ६:६८: □□□□□;तुमच्याजवळ सार्वकालिक जीवनाचे शब्द आहेत.□□□□□;	आध्यात्मिक जीवन टिकवून ठेवते.
आज्ञाधारकतेसाठी आवाहन	याकोब १:२२-२५: □□□□□;जसे सांगितले आहे तसे करा□□□□□;; १ शमुवेल १५:२२-२३: यज्ञापेक्षा आज्ञापालन श्रेष्ठ.	कृतीची मागणी; बंड केल्यास न्याय मिळतो.
प्रसार/घोषणा	प्रेषितांची कृत्ये ६:७: □□□□□;देवाचे वचन पसरले□□□□□;; प्रेषितांची कृत्ये १२:२४: □□□□□;प्रसारित होत राहिले□□□□□;; मत्तय १३:१-२३ (पेरणारा).	चर्चची वाढ होते.

तारण/न्याय: योहान १२:४८ (वचन न्याय करते); रोम १:१६: □□□□□;सुवार्ता... तारण आणणारे देवाचे सामर्थ्य आहे□□□□□;; इफिसकरांस १:१३: □□□□□;सत्याचा संदेश, तुमच्या तारणाची सुवार्ता□□□□□;; योहान १६:८: पापाबद्दल दोषी ठरवते.

सामान्य प्रश्न, आव्हाने आणि अनुप्रयोग

- अविश्वासांना: वाचनास (रोमकरांस पत्र १०:१७; योहान २०:३०-३१) आणि आज्ञापालनास (योहान ७:१७: □□□□□;जे कोणी देवाची इच्छा पूर्ण करण्याचे ठरवतो, त्याला ते कळेलच□□□□□;) प्रोत्साहित करा.
- आव्हाने: दररोज उत्साहाने वाचा (उदा., योहानचे शुभवर्तमान); प्रश्न विचारा; दररोज अभ्यास करा (प्रेषितांची कृत्ये १७:११); परिश्रमपूर्वक काम करा (२ तीमथ्य २:१५).

सारांश

वचन (दबार, लोगोस, रेमा) हे सृजनात्मक वाणीपासून, येशूच्या अवतारापर्यंत आणि प्रेरित पवित्र शास्त्रापर्यंत प्रगती करते (१ पेत्र १:२३-२५: $\square\square\square\square$; देवाच्या जिवंत व चिरस्थायी वचनाद्वारे $\square\square\square\square$); ते देवाला प्रकट करते, आधार देते, परिवर्तन घडवते आणि आज्ञापालन व घोषणेची मागणी करते.